

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Ooipoortstraat 52

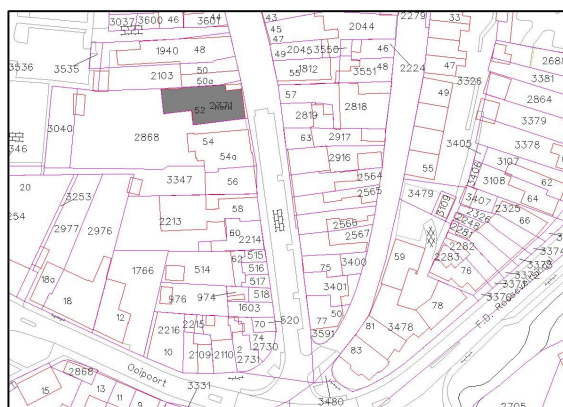
Monumentnummer : GM026

Straat : Ooipoortstraat
Huisnummer : 52
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 DW

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2771

Naam object : Christelijke Gereformeerde kerk
Bouwjaar : 1896-1897
Architect : M.H.C. Bloemendaal
Bouwtijl : neo-rennaissance
Oorspronkelijke functie : kerk
Huidige functie : kerk

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 4-5-2012
Datum aanwijzing : 21-05-2013

Situering

Pand gelegen aan de Ooipoortstraat aan de westzijde binnen de historische binnenstad van Doesburg. Het pand staat met de voorgevel op de rooilijn en links en rechts deels vrij aan een steeg.

Hoofdropzet

Als zaal opgezet kerkgebouwtje onder een schilddak. Tegen de achterzijde staat een uitbreiding met lessenaarsdak en een doosvormige uitbouw van één bouwlaag onder een plat dak. Rechts is een gedeelte van de steeg dichtgebouwd met een keukentje onder plat dak.

Historie

De kerk is gelegen aan de Ooipoortstraat binnen het zuidelijk deel van de binnenstad. Dit stadsdeel vormt een uitbreiding uit 1343 van de bestaande stad die in 1237 stadsrechten kreeg en kort ervoor moet zijn gesticht. De straat functioneerde als toegangsweg van en naar de Ooipoort, die in 1673 in opdracht van koning Lodewijk XIV werd opgeblazen.

Beknopte bouwgeschiedenis

De kerk is in 1896-1897 naar ontwerp van M.H.C. Bloemendaal gebouwd na de afsplitsing door de Gereformeerde Kerk van de Hervormde Kerk in 1892. In 1954 is het liturgisch centrum vergroot waarbij tevens de consistorie werd vernieuwd en het gebogen zachtboardplafond in de kerkzaal werd aangebracht. Het gebouw ging omstreeks 1972 over naar de Christelijke Gereformeerde Gemeente, waarbij de galerij werd vervangen en de zaal nieuw meubilair kreeg en een nieuwe inrichting. Omstreeks 1995 is de orgelkas op de galerij gesloopt, een elektronisch orgel in het liturgisch centrum geplaatst en het decoratief (nep-)orgelfront boven de triomfboog geplaatst.

Exterieur

Gemetselde, bakstenen voorgevel in sobere neo-renaissance met verhoogde middenrisaliet geflankeerd door twee lagere geveldelen. In de risaliet is de hoofdtoegang tot het pand opgenomen. De gevel staat op een gepleisterde plint en is voorzien van een drietal gepleisterde speklagen. De risaliet wordt links en rechts geaccentueerd door een gemetselde pilaster, die worden bekroond met dekstenen en een obelisk.

De dubbele voordeur is voorzien van vier bossingpanelen en in het boogveld boven de deur van een houten bord met de tekst "Chr. Geref. Kerk". Boven de entree drie slanke rondboogvensters met blank glas gevat in ijzeren roeden en traceringen in de vensterbogen. Het middelste venster is wat hoger dan de twee andere. Alle vensters in de voorgevel zijn in de dagkanten gedecoreerd met een bakstenen kraalprofiel. Boven het middelste venster is in de gevel een dichtgezet oculus opgenomen.

De topgevel is aan de bovenzijde voorzien van een geprofileerde deklijst en sluit af met een gepleisterde hals en een gepleisterd fronton.

De twee lagere geveldelen naast de risaliet zijn voorzien van een slank rondboogvenster en op de hoeken voorzien van halfsteens verdikte steunberen. De geveldelen worden aan de bovenzijde afgesloten met een geprofileerde omgaande ijzeren bakgoot op klossen.

De zijgevels zijn voorzien van drie rondboogvensters met gekleurd glas-in-lood.

Het metselwerk is uitgevoerd als kruisverband en voorzien van een gesneden voeg in de voorgevel en van een vergelijkbare voeg in de zijgevels. De dakvlakken zijn belegd met gesmoorde, platte friese dakpannen en bijbehorende pannen op de hoekkepers.

Interieur

De kerk bestaat uit een vestibule met erboven een galerij, de kerkzaal en een consistorie aan de achterzijde. De kerkzaal kan links en rechts worden betreden door een deur die toegang geeft tot de twee zijpaden in de kerkzaal.

De kerkruimte is een grote ongedeelde ruimte. De wanden zijn gestuukt en voorzien van een verticaal getimmerde schrotenlambrisering. De zaal heeft een gedeeltelijk gebogen zachtboardplafond met kierlatten. De kapconstructie uit de bouwtijd met trekstangen, korbels en muurstijlen is deels in het zicht; het bovenste deel wordt door het zachtboardplafond aan het zicht onttrokken, maar is overigens vrijwel gaaf bewaard gebleven. De ruimte wordt van daglicht voorzien door de reeds genoemde rondboogvensters in de voorgevel en het gekleurde glas-in-lood van de rondboogvensters in de zijgevels.

Het gedeelte achter de oorspronkelijke kerkzaal is in gebruik als liturgisch centrum. De ruimte is hier lager en wordt gemarkeerd door een korfboog en een decoratief orgelfront tegen het muurwerk van de kerkzaal boven de boog.

Rechts van de kansel geeft een deur toegang tot de consistorie. Deze ruimte is linksachter voorzien van een sober vormgegeven blokje inbouwkasten uit 1954.

Vanwege de kadastrale situatie wordt de consistorie van daglicht voorzien door ondoorzichtig, blank kathedraalglas. Op moment van schrijven bestaan plannen om de vestibule met galerij te vervangen en het bankenplan met de twee zijpaden te vervangen door nieuw meubilair met een middengang.

Bouwdossiers

- 7-9-1910 vergroten consistoriekamer
- 1954 vergroten liturgisch centrum kerkzaal en nieuwbouw consistorie

Literatuur

- Haans, F.A.C., H.J. van Capelleveen, *Beschrijving Ooipoortstraat 52 Doesburg*, 25-4-1990 (adviesnr. 22)
- Haans, Frank, *Monumentengids Doesburg*, Utrecht 2008, 252

Waardering

Het pand dateert uit 1897 en is goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de gaafheid van de architectuur, de ligging aan de straat, de ruimtelijke kwaliteit van de kerkruimte en de kap met behouden gebleven afwerking. Daarnaast is sprake van een goed bewaard gebleven resultaat van de afsplitsing in 1892 door de Gereformeerde Kerken in Nederland van de Nederlands Hervormde Kerk.

Redengevende omschrijving

Pand van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde. Het pand is architectuurhistorisch van belang als voorbeeld van een kerkgebouw daterend uit het einde van de negentiende eeuw met verhoogde middenrisaliet en vanwege het op onderdelen goed behouden gebleven interieur. Het pand is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden. Het pand is cultuurhistorisch van belang als goed bewaard gebleven voorbeeld van een kerkgebouw voor de Gereformeerde Kerken in Nederland uit het einde van de negentiende eeuw.